

Opieka nieformalna w Szwecji

Raport Eurocarers o jakości życia opiekunów i ich podopiecznych

Katarzyna Walewska

Na łamach kilku numerów Kwartalnika NTM prezentowaliśmy Państwu cykl artykułów poświęconych jakości życia opiekunów nieformalnych i ich podopiecznych. Prezentowane dane opierały się na badaniach przeprowadzonych przez europejskie stowarzyszenie Eurocarers. Kończymy ten cykl Szwecją, która jest przykładem kraju bardzo prężnie rozwijającego sektor opieki nieformalnej.

Szwecja, podobnie jak większa część Europy, należy do krajów starzejących się. Według statystyk przytoczonych w raporcie, w 2009 roku w Szwecji 17% ludności (ok. 1,6 mln osób) stanowiły osoby w wieku powyżej 65 lat. Ze względu na wzrost długości życia i wysoki przyrost naturalny osób urodzonych w latach 1930 i 1940 liczba ta, z czasem, prawdopodobnie znacznie się powiększy. Wraz z wiekiem rośnie też zachorowalność na nietrzymanie moczu, które w Szwecji występuje u ok. 12% osób w wieku 50 lat oraz 31-42% osób w wieku powyżej 75 lat. Najczęstszymi czynnikami wpływającymi na występowanie NTM są: wiek, nadwaga, choroby neurologiczne oraz choroby przewlekłe.

Opiekunowie nieformalni w Szwecji to głównie osoby w wieku 65-88 lat, które pełnią opiekę nad swoim starszym małżonkiem/partnerem, cierpiącym na chorobę przewlekłą związaną najczęściej z udarem mózgu, chorobami serca, chorobami neurologicznymi, nowotworami urologicznymi oraz stopniowo postępującymi problemami zdrowotnymi i demencją. Dla większości badanych rozpoczęcie opieki nad bliskimi było naturalną decyzją i poczuciem obowiązku wobec partnera. Wszyscy opiekunowie podkreślali jednak, że czynności związane z opieką nad osobą z nietrzymaniem moczu są trudne i znacznie różnią się od innych czynności opiekuńczych. Opiekunowie zwracali również uwagę, jak istotnym w opiece nad bliskim jest zachowanie autonomii i intymności osoby podopiecznej.

Najczęstszymi problemami, na które uskarżali się opiekunowie, były wysiłek fizyczny, związany z codzienną opieką oraz zmęczenie emocjonalne. Opiece nad osobą niesamodzielną towarzyszy stres i znaczne obciążenie emocjonalne, dlatego opiekunowie otwarcie przyznawali, że choć żyją w poczuciu obowiązku wobec bliskich, są wyczerpani i potrzebują wsparcia w postaci świadczeń opieki zastępczej, które umożliwią im odpoczynek i regenerację oraz pozwolą na odrobinę czasu dla siebie. W rozmowach z autorami badania opiekunowie podkreślali, że największym obciążeniem ich codziennej pracy jest pomoc ze strony profesjonalnych domów pomocy. Część opiekunów przyznała, że korzystała już z tego typu pomocy, oceniając ją bardzo wysoko. W czasie, gdy wykwalifikowany personel opiekuńczy sprawuje opiekę nad ich bliskimi, oni sami mogą zająć się własnymi sprawami zawodowymi czy osobistymi.

Silna potrzeba wsparcia, tak często podkreślana przez szwedzkich opiekunów nieformalnych, jest dowodem na to, jak ciężką pracą jest opieka nad osobami niesamodzielnymi. Potrzeby i problemy opiekunów doskonale znają autorzy przytoczonego badania, którzy od lat nagłaśniają konieczność wsparcia opiekunów. Eurocarers, w ramach swojej działalności, promuje integrację społeczną oraz rozwój usług wsparcia dla opiekunów, umożliwiając im pozostanie aktywnymi zawodowo oraz społecznie. Organizacja podejmuje również szeroką aktywność zmierzającą do rozwoju polityk regionalnych, krajowych i międzynarodowych, uwzględniających rozwiązania prawne gwarantujące wsparcie opiekunów nieformalnych. Rosnące zapotrzebowanie na opiekę oraz powiększająca się grupa opiekunów są silnym argumentem przemawiającym za wprowadzeniem regulacji prawnych regulujących obszar opieki nieformalnej i wpływających na pilną potrzebę rozwoju tego sektora rynku.

Fot. ©(Mature man with woman sitting in wheel chair at park/WavebreakMediaMicro/Fotolia.com)